

RIIGIKANTSELEI ARENGUKAVA 2015–2018

MISSIOON

Riigikantselei missioon on toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit poliitika kujundamisel ja elluviimisel ning aidata tagada head riigivalitsemist.

VISIOON 2018

Eesti on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja tasakaalustatult arenev riik.

PÕHIVÄÄRTUSED

- koostöövalmidus
- usaldusväärsus
- asjatundlikkus
- uuendusmeelsus

TEGEVUSVALDKOND: *Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine*

Tegevusvaldkond hõlmab Vabariigi Valitsuse töö planeerimise toetamist, istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamist ja korraldamist, peaministri nõustamist ja abistamist, valitsuse ja peaministri kommunikatsiooni korraldamist, Euroopa Liidu asjade koordineerimist, Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni töö korraldamist, riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimist, Teadus- ja Arendusnõukogu teenindamist ning avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise, valiku, hindamise ja arendamise korraldamist.

1.1. Hetkeolukorra analüüs

Probleemid:

- ministeeriumide tegevuste killustatus ja kohati puudulik koostöö valitsuse kesksete eesmärkide saavutamisel (sh Euroopa Liidu poliitika elluviimisel);
- mõjude analüüsi tulemuste vähene või ainult formaalne kasutamine valikute väljatoomisel, otsuste tegemisel ning poliitikate planeerimisel ja rakendamisel;
- Kaasamine Euroopa Liidu asjades seisukohade kujundamisel ja elluviimisel ning avalikkuse informeeritus valitsuse EL suunalisest tegevusest võis olla parem.

- ministeeriumide koostöö ja infovahetus valitsuse otsuste ettevalmistamisel on ebahühtlane ega võimalda alati tõhusat otsustamist;
- Eesti Euroopa Liidu seisukohtade kujundamine on tihti reaktiivne, st seisukohti hakatakse välja töötama alles pärast Euroopa komisjoni algatuse ilmumist, samas kui tõhusa mõjutamise eelduseks on proaktiivne seisukohtade kujundamine ja otsustusprotsesside mõjutamine. Sellest tulenevalt toimub ka Eesti valdkondlike ja valdkonnaüleste huvide kaardistamine tihti hilinenult;
- Euroopa Liidu otsustusprotsessi mõjutamisel loodetakse liigselt struktuursete kanalite peale (nt osalus nõukogu töögrupis). Samas on struktuursete mõjutuskanalite osatähtsus ja tõhusus otsustusprotsessi tegelikul mõjutamisel kahanev. Mittestruktuursete mõjutuskanalite arendamine ja kasutamine on puudulik ja ebasüsteemne ning olemasolev töökord ei soodusta selle väljaarendamist lähtuvalt Eesti huvidest;
- Vähestel töörühmas Eesti huve esindavatel ametnikel on Euroopa Liidu institutsioonide toimimisest laiem arusaam ning toimiv võrgustik.
- avaliku teenistuse juhtimispotentsiaali vähene jätkusuutlikkus ja juhtide kompetentsuse ebahühtlus raskendavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

Võimalused:

- avalikkuse teadlikkuse kasv ja kõrgemad ootused valitsuse tegevusele soodustavad põhjalikumate mõjuanalüüside läbiviimist ning huvirühmade oskuslik kaasamine võimaldab tõsta valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti;
- 2011. aastal jõustunud valitsuse reglement loob hea aluse valitsuse otsustusprotsessi kvaliteedi tõstmiseks (sh mõjude analüüsi ja kaasamise arendamiseks);
- ametisse astunud valitsuse kesksete planeerimisdokumentide (valitsuse tegevusprogramm, konkurentsivõime kava „Eesti 2020“, riigi eelarvestrateegia) kvaliteet on tõusnud, nende valdkondlikud struktuurid on ühtlustatud ja ministeeriumid pööravad oma töös järjest enam tähelepanu eesmärkide seadmisele;
- soovitude ja heade praktikate jagamine suurendab otsustamise tõhusust;
- Eesti Euroopa Liidu poliitika ja suurem Euroopa Liidu poliitika elluviimise suutlikkus (sh EL koordineerimisüsteemi arendamine) võimaldab Eestil olla Euroopa Liidus eestkõnelejaks ning mõjutada arenguid endale olulistest küsimustest (nt e-teenused);
- Euroopa Liidu nõukogu eesistumise ettevalmistamise varajane planeerimine ja sihipärane Euroopa Liidu suunaline personalipoliitika tõstavad valitsuse EL tegevuse terviklikkust ning aitavad kaasa tõhusa ja kompetentse Euroopa Liidu personali väljakujundamisele;
- 2018. aastal toimuv Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumine on võimalus tõsta rahva teadlikkust Euroopa ja valitsuse otsustusprotsessidest ja nendes osalemise võimalustest;
- avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsuse kasv ja juhtimispotentsiaali jätkusuutlikkus toetavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

STRATEEGILINE EESMÄRK

Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel

Tulemusnäitaja:

- Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus¹

Tulemus:

Strateegiline eesmärk	Tulemusnäitaja (mõõdik)	Algtase 2014	Eesmärk 2015	Eesmärk 2016	Eesmärk 2017	Eesmärk 2018
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel	Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus	Vabariigi Valitsus asus ametisse 9. aprillil 2015	Valitsuse tegevusprogrammis 2015-2019 toodud eesmärgid on 2019. aastaks elluviidud.			

1. Meede: Valitsuse töö planeerimise parandamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Valitsuse tegevusprogrammi täitmise edukus²

Algtase: Hilinenud on 16% tegevusprogrammi punktidest (2014. aastal)

2015. aasta sihttase: Hilinenud on mitte rohkem kui 10%.

2016. aasta sihttase: Hilinenud on mitte rohkem kui 5%

2017. aasta sihttase: Hilinenud on mitte rohkem kui 5%

2018. aasta sihttase: Hilinenud on mitte rohkem kui 5%

2. Konkurentsivõime kava „Eesti2020“ eesmärkide täitmine

Algtase: Tööhõive 74,3% (2014); tootlikkus 70,1% (2013); põhihariduse või madalama haridustasemega õpinguid mittejätkavate noorte (18-24) osakaal 11,4% (2014); kõrgharidusega noored 46,6% (2014); suhteline vaesus 22,1% (2013); elukestvas õppes osalemine 11,5% (2014); erialase hariduseta täiskasvanute osakaal 29,6% (2013); teadus- ja arendustegevuse kulud 1,74% (2013); ekspordi osatähtsus 0,09% (2014)

¹ Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis toodud Vabariigi Valitsuse prioriteetsete eesmärkide elluviimise edukus

² Valitsuse tegevusprogrammi punktide osakaal, mille täitmine on hilineunud

2015. aasta sihttase: Tööhõive 72%; tootlikkus 73%; põhihariduse või madalama haridustasemega õpinguid mittejätkavate noorte (18-24) osakaal 11%; kõrgharidusega noored 40%; suhteline vaesus 16,5%; elukestvas õppes osalemine 15%; erialase hariduseta täiskasvanute osakaal 32%; teadus- ja arendustegevuse kulud 2%; ekspordi osatähtsus 0,100%

2016. aasta sihttase: Näitajad paranevad

2017. aasta sihttase: Näitajad paranevad

2018. aasta sihttase: Näitajad paranevad

Olulised tegevused ja vahetud tulemused³:

- Valitsuse töö pikaajalise planeerimise kvaliteedi parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse tegevusprogrammi täitmine on edukas.
- Riigi jätkusuutlikule ja tasakaalustatud arengule kaasaaitamine
Vahetu tulemus: konkurentsivõime kava „Eesti2020“ ning säästva arengu strateegia „Säästev Eesti 21“ eesmärgid on täidetud.

Uued algatused

- Valitsuse tegevusprogrammi 2015-2019 koostamine ja elluviimine.
- Haldusvõimekuse arendamise ja OECD riigivalitsemise raporti soovitude rakendamise tegevuskava elluviimine
- Avatud valitsemise partnerluse tegevuskava 2014-2016 elluviimine

2. Meede: Valitsuse otsustusprotsessi arendamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Ministeeriumide rahulolu valitsuse otsustusprotsessi korraldusega⁴

Algtase: 3,93 palli (2010. aastal)

2015. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2016. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2017. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2018. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse otsuste optimaalse aja jooksul tegemise tagamine
Vahetu tulemus: Eelnõude istungile jõudmise mediaanaeg jääb 7-10 päeva vahele. Otsuste vormistamise, allkirjastamise ja nendest teavitamise mediaanaeg ei ületa nelja tundi (seaduseelnõude osas kahte päeva). Valitsuse istungi protokollid ja kabinetinõupidamise kokkuvõtte koostamise ja allkirjastamise mediaanaeg ei ületa nelja päeva.

³ Olulisemate tegevustena on esitatud tegevused, millel on määrav roll strateegia elluviimisel.

⁴ Vastanud koostööpartnerite (sh ministeeriumide kantslerid ja asekanclerid, õigusosakondade ametnikud, Euroopa Liidu asjade koordineerijad ja infot edastavate isikud ning üksused) poolt antud keskmine hinne viie palli süsteemis.

- Valitsusele esitatavate ettepanekute kvaliteedi tõstmine
 Vahtu tulemus: Eelnõude tiitellehe sisukokkuvõtete arusaadavus on paranenud. Riigikantseleis parandatud või uuesti vormistatud eelnõude osakaal väheneb. Valitsuse istungi päevakorrapunktide osakaal, mille kohta ministrid, õiguskantsler või riigikontrolör esitavad põhjendatud õiguslikke märkusi, jääb alla ühe protsendi. Jõustunud kohtuotsusega õigusvastaseks tunnistatud valitsuse õigusaktide arv püsib väike. Õiguskantsleri poolt valitsuse õigusaktide kohta tehtud põhjendatud ettepanekute arv püsib väike.
- Probleemide kohasel tasandil lahendamise tagamine
 Vahtu tulemus: Valitsuse istungile jõudvate lahendamata probleemide arv ja valitsuse istungil tõstatatud uute probleemide arv püsib väike.
- Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras
 Vahtu tulemus: Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras on tagatud.

Uued algatused

- Ministeeriumide tööprotsessi parandamine valitsuse istungite ja nõupidamiste ettevalmistamisel
- Valitsuse istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamise juhise rakendamine

3. Meede: Valitsuskommunikatsiooni arendamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Valitsuskommunikatsiooni kvaliteedi indeks⁵

Algtase: 6,3 (2012. aastal)

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

2018. aasta sihttase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse poliitikate, otsuste ja tegevuste kohta info andmine selges ja lihtsas keeles, proaktiivselt ning süstematiseeritult
 Vahtu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.
- Kriisikommunikatsioonialase võimekuse tugevdamine
 Vahtu tulemus: Kriisikommunikatsioonialane võimekus kasvab.
- Valitsusasutuste koostöö ja kommunikatsiooni ühtsuse tõhustamine
 Vahtu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

⁵ Indeks koondab kümne palli süsteemis järgmised näitajad: valitsuse aasta keskmine usaldusväärsus eurobaromeetris (25%), ajakirjanike hinnang VKB-le (45%), Euroopa Liidu usaldusväärsus eurobaromeetris (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kes on uhked selle üle, et on eestimaalased (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kelle jaoks Eesti riigi sümbolid on tähtsad ja kes kasutavad Eesti lippu (10%)

Uus algatus:

- Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakenduskava psühholoogilise kaitse osa elluviimine
- Eesti Vabariigi 100. aastapäeva tähistamise ettevalmistamine

4. Meede: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse ja terviklikkuse parandamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Valitsuse Euroopa Liidu suunalise tegevuse edukus

Algtase: Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis ettenähtud 14 Euroopa Liidu suunalisest eesmärgist, mille tähtaeg oli 2014. aasta, on 13 saavutatud tähtaegselt.

2015. aasta sihttase: Tähtaegselt saavutatud eesmärkide arv on võimalikult suur

2016. aasta sihttase:

2017. aasta sihttase:

2018. aasta sihttase:

2. Eesti elanike hinnang Eesti Euroopa Liidu poliitikale edukusele.

Algtase: 61% hindab edukaks (2014. aastal)

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

2018. aasta sihttase: Tõsta taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse parandamine

Vahetu tulemus: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika eesmärgid on täidetud. Euroopa Liidu poliitika varajase mõjutamise suutlikkus kasvab.

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika terviklikkuse parandamine

Vahetu tulemus: Euroopa Liidu poliitika kujundamine, elluviimine ja rakendamine on terviklik. Ministeeriumide valdkondlik Euroopa Liidu poliitika on kooskõlas valitsuse seisukohtade ja Euroopa Liidu liiniga. Euroopa Liidu direktiivide ülevõtmise puudujääk on madal .

Uus algatus:

- Eesti Euroopa Liidu poliitika 2015-2019 koostamine ja elluviimine
- Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise tegevuskava elluviimine ja uuendamine

5. Meede: Julgeoleku ja riigikaitse koordineerimine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani täitmine

Algtase: Vabariigi Valitsus kiitis heaks riigikaitse arengukava mittesõjalised osad 27.02.2014 ja nende rakendusplaani 7.08.2014

2015. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani on uuendatud ja täidetud

2016. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani on uuendatud ja täidetud

2017. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani on uuendatud ja täidetud

2018. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani on uuendatud ja täidetud

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Peaministri nõustamine riigi julgeoleku ja riigikaitse küsimustes
Vahetu tulemus: Peaminister on julgeoleku ja riigikaitse küsimustes nõustatud
- Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni töö korraldamine
Vahetu tulemus: Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni istungid toimuvad regulaarselt
- Riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimine
Vahetu tulemus: Riigi julgeolek ja riigikaitse on keskselt koordineeritud

Uued algatused

- Eesti julgeolekupoliitika aluste eelnõu koostamine
- Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani riigikaitse juhtimise osa elluviimine
- Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni põhimääruse muutmine
- Riigi kaitsetegevuse kava koostamine
- Riigikaitse arengukava 2017-2026 koostamise ettepaneku tegemine
- Analüüsi ja ettepanekute tegemine riigi situatsioonikeskuse loomiseks

6. Meede: Avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise ja arendamise süsteemi tõhustamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus

Algtase: Keskmise (5-pallisel skaalal mõõdetuna keskmiselt 3,5) (2011. aastal)

2015. aasta sihttase: Tõsta taset, 5-pallisel skaalal 4,0

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

2018. aasta sihttase: Hoida taset

2. Avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus

Algtase: 77 (TRI*M indeks) (2014. aastal)

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

2018. aasta sihttase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Tippjuhtide värbamise ja valiku süsteemi arendamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide ametikohtade täitmiseks korraldatud avalikud konkursid on tulemuslikud.
- Tippjuhtide arendamise süsteemi tõhustamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide rahulolu arendustegevustega kasvab.

Uued algatused:

- Tippjuhtide värbamise, hindamise ja arendamise e-keskkonna uue arhitektuuri väljatöötamine; värbamisportaali käivitamine
- Tippjuhtide järelkasvuprogrammide uuendamine